

מות אהרן הכהן

1. במדבר פרק כ

(כב) וַיִּסְעוּ מִקֵּדֶשׁ וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל הָעֵדָה הַר הַקָּדוֹשׁ:
(כג) וַיֹּאמְרוּ ה' אֵל מֹשֶׁה וְאֵל אֶהְרֹן בְּהַר הַקָּדוֹשׁ עַל גְּבוּל
אֶרֶץ אֲדוֹם לֵאמֹר:
(כד) יֹאסֹף אֶהְרֹן אֶל עַמּוּי כִּי לֹא יָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר מְרִיתֶם אֶת פִּי לְמִי מְרִיבָה:
(כה) קַח אֶת אֶהְרֹן וְאֶת אֶלְעָזָר בְּנֵי וְהֵעַל אֹתָם הַר הַקָּדוֹשׁ:
(כו) וְהִפְשֵׁט אֶת אֶהְרֹן אֶת בְּגָדָיו וְהִלְבַּשְׁתֶּם אֶת אֶלְעָזָר
בְּנֵי וְאֶהְרֹן יֹאסֹף וּמַת שָׁם:
(כז) וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' וַיַּעֲלוּ אֶל הַר הַקָּדוֹשׁ לְעִינֵי
כָּל הָעֵדָה:
(כח) וַיִּפְשֵׁט מֹשֶׁה אֶת אֶהְרֹן אֶת בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׂ אֹתָם אֶת
אֶלְעָזָר בְּנֵי וַיִּמַּת אֶהְרֹן שָׁם בְּרֹאשׁ הַקָּדוֹשׁ וַיֵּרֶד מֹשֶׁה
וְאֶלְעָזָר מִן הַקָּדוֹשׁ:
(כט) וַיִּרְאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גָוַע אֶהְרֹן וַיִּכְּבוּ אֶת אֶהְרֹן
שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל: ס

2. במדבר פרק לג

(לו) וַיִּסְעוּ מִקֵּדֶשׁ וַיִּחַנוּ בְּהַר הַקָּדוֹשׁ בְּקֶצֶה אֶרֶץ אֲדוֹם:
(לח) וַיַּעַל אֶהְרֹן הַכֹּהֵן אֶל הַר הַקָּדוֹשׁ עַל פִּי ה' וַיָּמַת שָׁם
בְּשָׁנַת הָאָרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ
הַחֲמִישִׁי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ:
(לט) וְאֶהְרֹן בֶּן שְׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים וּמֵאֵת שָׁנָה בָּמָתוֹ בְּהַר
הַקָּדוֹשׁ: ס

3. שולחן ערוך אורח חיים סימן תקפ

סעיף א - אלו הימים שאירעו בהם צרות לאבותינו
וראו להתענות בהם, ואעפ"י שמקצתם בראש חדש יש
מי שאומר שיתענו בו... **סעיף ב** - באחד בניסן מתו בני
אהרן, בעשרה בו מתה מרים ונסתלק הבאר... **באחד**
באב מת אהרן הכהן.

4. רש"י במדבר פרק כ

(כב) **כל העדה** - כולם שלמים ועומדים להכנס לארץ, שלא היה בהן אחד מאותם שנגזרה גזירה עליהם, שכבר כלו מתי מדבר, ואלו מאותן שכתוב בהן (דברים ד, ד): "חיים כלכם היום": **הר ההר** - הר על גבי הר, כתפוח קטן על גבי תפוח גדול. ואעפ"י שהענין הולך לפניו ומשוה את ההרים, שלשה נשארו בהן - הר סיני לתורה, והר ההר לקבורת אהרן, והר נבו לקבורת משה: **(כג) על גבול ארץ אדום** - מגיד שמפני שנתחברו כאן להתקרב לעשו הרשע, נפרצו מעשיהם וחסרו הצדיק הזה, וכן הנביא אומר ליהושפט (ד"ה ב' כ, לו): "בהתחברך עם אחזיהו פרץ ה' את מעשיך": **(כה) קח את אהרן** - בדברי נחומים. אמור לו: 'אשריך שתראה כתרך נתון לבנך, מה שאין אני זכאי לכך': **(כו) את בגדיו** - את בגדי כהונה גדולה הלבישהו והפשיטם מעליו לתתם על בנו בפניו. אמר לו: 'הכנס למערה', ונכנס. ראה מטה מוצעת ונר דלוק. אמר לו: 'עלה למטה', ועלה. 'פשוט ידיך', ופשוט. 'קמוץ פיך', וקמוץ. 'עצום עיניך', ועצם. מיד חמד משה לאותה מיתה, וזהו שנאמר לו (דברים לב, נ): "כאשר מת אהרן אחיך" - מיתה שנתאוות לה: **(כז) ויעש משה** - אעפ"י שהדבר קשה לו לא עכב: **(כט) ויראו כל העדה וגו'** - כשראו משה ואלעזר יורדים ואהרן לא ירד, אמרו: 'היכן הוא אהרן?! אמר להם: 'מת'. אמרו לו: 'אפשר מי שעמד כנגד המלאך ועצר את המגפה ישלוט בו מלאך המות?!' מיד בקש משה רחמים והראוהו מלאכי השרת להם מוטל במטה, ראו והאמינו: **כל בית ישראל** - האנשים והנשים, לפי שהיה אהרן רודף שלום ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו:

הדבור ממשה ביחוד לאהרן, ומכאן למדנו בכ"מ דכתיב "אל משה ואל אהרן", וכידוע בתורת כהנים ובספרי שלא היה אלא למשה... וכתיב "על הגבול", בא הכתוב ללמדנו שלא נקבר אהרן באדמת אדום כי אם על הגבול, והיה הפקר, וידוע בפרק יש נוחלין דף קי"ב א' שגנאי לצדיק שיהא נקבר באדמה שאינה שלו:

6. מלבי"ם במדבר פרק כ

(כט) והנה היה לו לומר "ויקברו אותו שם", שבכ"מ הזכיר הקבורה ביחוד, וע"כ נראה שאהרן לא נקבר כלל בהר ההר, דהא מקרא מלא בפרשת עקב (י' ו' ז'): "ובני ישראל נסעו מבארות בני יעקן מוסרה שם מת אהרן ויקבר שם ויכהו אלעזר בנו תחתיו משם נסעו הגדגדה ומן הגדגדה יטבתה ארץ נחלי מים", ופרש"י שלאחר מיתת אהרן יראו ממלחמת מלך ערד, וחזרו לאחוריהם שמונה מסעות עד מוסרה, ושם עשו אבל כבוד על מיתתו של אהרן שגרם להם זאת, ונדמה להם כאלו מת שם. וזה דוחק מבואר שהכתוב יאמר "שם מת אהרן ויקבר שם", על שנדמה להם כך. וע"כ נראה, שאחר שעלו העדה ההר וראו כי גוע אהרן - לא קברוהו תכף, כי רצו להספיזו תחלה בפניו כהלכה, וע"כ לא נזכר הקבורה בהר ההר כי לא נקבר שם, ובתוך כך התחיל הכנעני להלחם בס וחזרו שמונה מסעות לאחור, שמן הר ההר עד יעקן ומשם למוסרה הם שמונה מסעות, ולקחו את מטתו של אהרן עמהם באשר יראו שהכנענים יתעוללו בו והביאוהו למוסרה ושם קברוהו, ומשם חזרו אל הר ההר ונלחמו בכנעני ויחרימו את עריהם, א"כ מ"ש "שם מת אהרן ויקבר שם" אמר כן מצד הקבורה...

7. תלמוד בבלי מסכת תענית דף ט עמוד א

רבי יוסי ברבי יהודה אומר: שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל, אלו הן: משה, ואהרן, ומרים. ושלוש מתנות טובות ניתנו על ידם, ואלו הן: באר, וענן, ומן. באר - בזכות מרים, עמוד ענן - בזכות אהרן, מן - בזכות משה. מתה מרים - נסתלק הבאר, שנאמר: "ותמת שם מרים", וכתיב בתריה "ולא היה מים לעדה", וחזרה בזכות שניהן. **מת אהרן - נסתלקו ענני כבוד**, שנאמר: "וישמע הכנעני מלך ערד" - מה שמועה שמע: שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד, וכסבור ניתנה לו רשות להלחם בישראל. והיינו דכתיב: "ויראו כל העדה כי גוע אהרן". אמר רבי אבהו: אל תקרי "ויראו" אלא "וייראו".

8. מי השלוח חלק ב פרשת חקת

...ואהרן שהיה איש חסד ומדתו היא לאהוב שלום, ומזה נדחה רציחה מישראל, כי **מדתו מדת החסד והשלום מתנגד לרציחה ולא הבין מציאות רציחה בעולם, לכן היה קבורתו על גבול ארץ אדום, שמדת אדום היא רציחה, כמו שכתוב: "ועל חרבך תחיה"...** ולכן היתה קבורת אהרן על גבול ארץ אדום, כי מאוד עמקו מחשבות השם יתברך.

9. משך חכמה במדבר פרק כ

(כט) **ויבכו את אהרן וכו' כל בית ישראל** - פירוש, הכתוב מספר לנו בזה שלא היה כל הארבעים שנה רוצח נפש בשוגג, שהיה נגלה למחנה לזיה והיה נפרד מביתו וממשפחתו, שאם היה, הלא חזרו במיתת אהרן - "מות הכהן הגדול" (להלן לה, כה) - והיה להם לשמוח.

10. משנה מסכת אבות פרק א משנה יב

הלל אומר: הוי מתלמידיו של אהרן - אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה:

5. העמק דבר במדבר פרק כ

(כג) **ואל אהרן** - כאן מבואר שלא היה הדבור לאהרן, שהרי אומר "קח את אהרן", אלא הפירוש שיהא